

Oslo, 2018.10.29

Vår ref.: OP2015/00207
Patentnr: 334886
Søknadsnr.: 20090381
Innehaver: NCC Construction AS
Innehavers fullmektig: PROTECTOR INTELLECTUAL PROPERTY
CONSULTANTS AS
Innsiger: Oslo Kommune Bymiljøetaten
Innsigers fullmektig: OSLO PATENTKONTOR AS

Patentstyrets avgjørelse av 2018.10.29 Innsigelse

Saksfremstilling:

Det er levert en innsigelse etter patentloven (patl.) § 24 mot norsk patent nr. 334886 (heretter omtalt som patentet), meddelt 2014.06.30.

Innsiger er OSLO PATENTKONTOR AS på vegne av Oslo Kommune Bymiljøetaten. Innsigelsen innkom 2015.03.30, og er levert innen fristen i patl. § 24.

Patenthaver har ved sin fullmektig PROTECTOR IP CONSULTANTS AS kommentert innsigelsen ved skriv av 2015.07.03 sammen med et endret kravsett, 2016.04.06 sammen med ytterligere tre subsidiære kravsett, og 2017.01.25.

Innsiger har kommentert patenthavers skriv ved skriv av 2015.11.19 og 2016.09.07.

Det meddelte patentet har 5 krav med følgende ordlyd:

«1. Anlegg for nedsmelting og rensing av snø og is, k a r a k t e r i s e r t v e d a t anlegget omfatter en smelteanordning omfattende et omrøringskammer (3) med et innløp (1) for snø og is og et innløp for vann fra en vannkilde valgt blant havet, en fjord, en stor ferskvannssjø, en stor elv eller en annen stor vannkilde, for varmeveksling mellom innført snø og is og innført vann og derved nedsmelting av snøen og isen, en renseanordning (4, 5) som renser ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen som inneholder den nedsmeltede snø og is.

2. Anlegg ifølge krav 1, k a r a k t e r i s e r t v e d e n knuseinnretning (2) for nedknusing av is.

3. Anlegg ifølge krav 2, k a r a k t e r i s e r t v e d a t forut for knuseinnretningen finnes en sorteringsinnretning (1) som sorterer ut større objekter fra den forurensede snø og is.

4. Anlegg ifølge ett av de forutgående krav,
k a r a k t e r i s e r t v e d at det inneholder en anordning for å tilføre hetvann til den forurensede snø og is, oppstrøms smelteinnretningen.

5. Fremgangsmåte for nedsmelting og rensing av snø og is, ved anvendelse av anlegget ifølge krav 1, k a r a k t e r i s e r t v e d at fremgangsmåten omfatter:
å tilføre anlegget forurenset snø og is,
å ta inn vann fra en vannkilde til et omrøringskammer,
å smelte ned snøen og isen ved varmeveksling i omrøringskammeret mot det fra vannkilden innførte vann, og
å rense snøen, isen og vannfasen fra den nedsmeltede snø og is ved hjelp av en renseanordning.»

Hovedhensikten med oppfinnelsen er ifølge patentet å redusere forurensningen fra forurenset snø og håndteringen derav.

Under søknadens behandling før meddelelse har Patentstyret trukket frem følgende dokumenter:

D1: US 2008/178866 A1
D2: JP 11181730 A
D3: JP 3262811 A
D4: JP 10266153 A
D5: JP 2006183256 A

Innsiger har vist til følgende dokumenter:

D6: Rapport «Snøsmelteanlegg Bekkelaget», datert apr. 1999.
D7: Rapport «Håndtering av snø fra det kommunale veinettet i Oslo», datert feb. 2002.
D8: Rapport «Lokalisering av snødeponi i Oslo», datert apr. 2006.

Patentstyrets avgjørelse er gitt under Konklusjon. Se også Klagemuligheter.

Vurderinger:

Innsigers påstander:

Innsigieren innleder med at NCC Construction AS har patentert et anlegg og en fremgangsmåte for smelting av snø som i alle vesentlige detaljer er utredet og gjort kjent tidligere av Oslo Kommune.

Innsigieren mener videre at samtlige trekk i krav 1 i patentet er kjent i sin helhet fra rapport D6 og D8. Det samme gjelder for krav 5, det tilsvarende fremgangsmåtekravet, som også er direkte kjent.

D6 omfatter forslag om å etablere et basseng for mottak av snø, jfr. side 11-13 og 18-24, samt figur K-471. Snøen føres opp i bassenget ved hjelp av en snøfreser. Innholdet i bassenget blir omrørt ved innblåsing av luft. Bassenget tilføres vann fra avløpsrenseanlegget for smelting av snøen. Vannet fra bassenget blir deretter renses ved

sedimentering og flotasjon, eventuelt filteranlegg. I rapporten angis det at det vil være mulig å forbedre renseeffekten ved bruk av kjemikalier.

D7 utreder fire alternativ for behandling av snø. Et av disse vedrører anlegg for et snøsmelteanlegg ved fjorden, omfattende et mottakskammer med spunsede vegger og tett bunn, og tilførsel av sjøvann til kammeret for smelting av snøen, jfr. side 16-18. Dette anlegget forutsetter at smeltevannet må renses, siden det ikke lenger er tillatt å føre urensset smeltevann til fjorden.

D8 er snøsmelteanlegg på Klemetsrud og fjorden (Sjursøya) utredet nærmere, jfr. side 25-32. Anlegget på Sjursøya er foreslått utformet med et basseng av stålpunt og betongdekke i bunnen. Snøen kastes opp i bassenget med snøfreser. Vann pumpes opp fra dypt vann i fjorden og pumper, rør og dyser sørger for at vannet sirkulerer og blander seg med snøen. Smeltevannet føres til et sedimenteringsbasseng. Sedimenteringsbassenget har lameller og vannet filtreres før det slippes ut i fjorden.

Sett i forhold til patentets krav 1, omfatter de foreslåtte anleggene på Bekkelaget og Sjursøya et basseng som tilsvarer patentets omrøringskammer. Bassenget tilføres snø og is, og vann fra en stor vannkilde for varmeveksling mellom innført snø og is og tilført vann og derved nedsmelting av snøen og isen. På Bekkelaget hentes vannet fra renseanlegget, mens alternativet på Sjursøya tar vannet fra fjorden. Avløpsnettet må her regnes som en stor vannkilde. Smeltevannet føres til et renseanlegg som renser ut oppløst og ikkeoppløst forurensing fra vannfasen.

Patentets krav 2 angir at anlegget omfatter en knuseinnretning. I de foreslåtte anleggene på Bekkelaget og Sjursøya føres snøen opp i bassenget ved hjelp av en snøfreser. Hensikten med dette er å finfordele snøen og unngå større klumper av snø og is som vil bli liggende og flyte i bassenget og smelte sent. Dette tilsvarer nøyaktig funksjonen til knuseinnretningen i patentets krav 2. Krav 2 er derfor også kjent.

I tillegg viser D4 og D5 snøsmelteanlegg med knuseanlegg for is og snø. Dette er snøsmelteanlegg som ikke omfatter alle trekkene i patentets krav 1, men det må regnes som nærliggende å benytte slike knuseanlegg i enhver type snøsmelteanlegg.

Krav 3 angir at det før knuseinnretningen finnes innretning for å sortere ut større objekter fra massen. En slik innretning er ikke kjent fra utredningene til Oslo kommune. I D6 er det nevnt at større gjenstander slik som brostein kan skape støy når de går gjennom snøfreseren. I D5 er det imidlertid vist et nett 26 for å sortere ut fremmede gjenstander. Nettet er plassert etter knuseinnretningen.

Innsigeren mener at det for den fagkyndige som konstruerer et snøsmelteanlegg ifølge et av alternativene beskrevet i D6 eller D8, og som blir stilt overfor denne problemstillingen, uttrykt som det objektive tekniske problem å hindre større gjenstander som kan være tilstede i den tilkjørte snøen å komme inn i snøsmelteanlegget og forvolde skade, vil være nærliggende å løse problemet slik det fremgår av krav 3, dvs. å sortere vekk gjenstandene. Det er så vidt vanlig teknikk at det ikke kan regnes som oppfinnerværsk å benytte den i et snøsmelteanlegg. Innsigeren mener derfor at kravet ikke tilfredsstiller kravet til oppfinnelsehøyde ifølge patl. § 2, ved at det ikke skiller seg vesentlig fra kjent teknikk.

Krav 4 angir at varmt vann kan tilføres snøen for ytterligere å øke effektiviteten. Dette alternativet er nevnt som en mulighet i D7 og D8, ved omtalen av et snøsmelteanlegg tilknyttet forbrenningsanlegget på Klemetsrud.

Innsigeren konkluderer med at kravene i foreliggende patent derfor ikke tilfredsstillers patl. § 2 med hensyn til nyhet og oppfinnelseshøyde, og at patentet følgelig må oppheves i henhold til patl. § 25.

Innsigeren henviser videre til innehaverens endrede kravsett innkommet 2015.07.03, hvor krav 1 og krav 5 er presisert ved at det er angitt at omrøringen skjer med vannet innført fra den store vannkilden, «for omrøring og nedsmelting av innført snø og is med innført vann», og mener at dette ikke tilfredsstillers patl. § 2 mht. oppfinnelseshøyde.

Ifølge innsigeren viser D6 innblåsing av luft fra kompressorer for å omrøre massen i omrøringskammeret. Det endrede krav 1 er derfor nytt i forhold til D6, selv om det ellers ikke er avgrenset overfor kjent teknikk.

Fra D8, vedrørende et mulig snøsmelteanlegg på Sjursøya, angis at massen skal smeltes og omrøres med innpumpet vann fra fjorden. Dette er anført i en diskusjon av behovene for omrøring, med henvisning til resultatene fra forsøkene på Bekkelaget. Vi mener dette viser at de fagkyndige som skrev rapporten D8 var vel kjent med at direkte omrøring med vann forelå som et mulig alternativ. På Bekkelaget var det allerede tilgjengelig kompressorer for innblåsing av luft, som gjenbruk fra det gamle renseanlegget, men ved prosjektering av et helt nytt anlegg har man åpenbart sett muligheten for å la vannpumpene ta hele jobben. Innsigeren mener derfor at det er nærliggende å kombinere anlegget foreslått i D6 med trekkene fra D8, og at krav 1 og krav 5 følgelig mangler oppfinnelseshøyde, sammen med de uselvstendige krav 2-4.

Innsigeren konkluderer med at patentet beskriver en sammenstilling av trekk som i det alt vesentlige er kjent og diskutert i de anførte motholdene. Dette er offentlige rapporter som må være vel kjent. Innsigeren mener at patentet ikke tilfredsstillers patl. § 2 med hensyn til nyhet og oppfinnelseshøyde, og at krav 1 heller ikke tilfredsstillers patl. § 8 med hensyn til klarhet for hva som søkes beskyttet, sistnevnte ved at uttrykket «stor» i krav 1 ikke er definert, og at krav 1 må regnes som ubestemt. Innsigeren ber derfor om at patentet oppheves.

Innsigeren henviser videre til innehaverens ytterligere tre subsidiære kravsett innkommet 2016.04.06, og mener at kravene bare omhandler rent fagmessige trekk, og ikke tilfredsstillers patl. § 2 mht. nyhet og oppfinnelseshøyde. At anlegget er plassert på en lekter er heller ikke oppfinnerisk. I tidens løp er en rekke forskjellige funksjoner plassert på lektere, f.eks. desalineringsanlegg, kraftanlegg, utskytningsramper, flyplasser. Dette er en løsning som fremkommer som svar på et behov, dvs. at det ikke var mulig å bli enig om en lokalisering på land.

Patenthavers påstander:

Patenthaveren innleder med å kreve opprettholdelse av patent NO 334886 som meddelt, eventuelt som endret i henhold til et endret kravsett innkommet 2015.07.03.

Blant det motholdte materialet er det kun to utførelser, heretter kalt løsning 1 og 2, som anvender vann til smelting av snø og is.

Løsning 1, viser anlegg hvor det gjøres bruk av rensed avløpsvann som «stor vannkilde», ifølge vedlegg D6 i innsigelsen. Dette nokså utredede alternativet anvender rensed avløpsvann til å smelte snøen, og innblåsing av luft til omrøring, samt en snøfreser til å levere snøen. Kapasiteten er for dårlig, slik at vannkilden ikke er stor i betydningen av å smelte tilstrekkelig uten mellomlagring, særlig i kalde perioder, omrøring er ved innblåsing av luft og ikke innføring av en stor vannmengde som pumpes inn og smelter og gir omrøring.

Løsning 2, som vedrører anlegg basert på å smelte ved hjelp av sjøvann i et «lukket volum», se vedlegg D7 og D8 punkt 6.2 side 29-32 i innsigelsen. Omrøring ved hjelp av innpumpet stor mengde sjøvann fra et dyp tilstrekkelig til å holde minst noen plussgrader året rundt i en strømningsrate tilstrekkelig til å unngå mellomlagring, er ikke nevnt, fordi mellomlager er et nødvendig trekk. Det er nødvendig å kaste snø med snøfreser inn i anlegget, og mellomlagring er som nevnt også nødvendig, hvilket fremgår tydelig av punkt 6.2.2, side 30-31 i D8.

Løsning 1 og 2 synes begge å kreve omfattende mellomlagring. Se D8 punkt 6.2.2 punkt 6. Således kan ingen av løsningene 1. og 2. sies å omfatte bruk av en stor vannkilde, egnet til intensiv drift i korte perioder, og uten noe behov for mellomlagring. Til forskjell er anlegget ifølge oppfinnelsen dimensjonert med tilstrekkelig strømningsmengde innpumpet sjøvann til å få både smelting og omrøring, uten mellomlagring og uten spesielle tiltak for omrøring utover den som oppnås med det innpumpede vann.

Løsningene 1. og 2. krever bruk av snøfreser for oppmaling av snø og is, for å få stor overflate til raskere nedsmelting, se D8 punkt 6.2.2 punkt 5. Ingen av løsningene 1. og 2. ovenfor beskriver innholdet i gjeldende krav 2 og 3 i patentet, det vil si integrert i anlegget «en knuseinnretning (2) for nedknusing av is» oppstrøms omrøringskammeret, og «at forut for knuseinnretningen finnes en sorteringsinnretning (1) som sorterer ut større objekter fra den forurensede snø og is». Løsningene 1. og 2. anvender istedenfor snøfreser og nedstrøms utsortering av fremmedlegemer. Erfaring har vist at handlevogner og andre store fremmedlegemer kan følge snøen og isen helt til anlegget, hvilket er ødeleggende for en snøfreser.

Heller ikke innholdet i krav 4 i patentet fremgår av løsningene 1. og 2. Nærmere bestemt angir ingen av nevnte løsninger at anlegget «inneholder en anordning for å tilføre hetvann til den forurensede snø og is, oppstrøms smelteinnretningen», nærmere bestemt er dette i form av kjølevann fra pumpen for innføring av sjøvann, slik det er forklart i beskrivelsen i patentet.

Ingen av alternativene nevner noe om hvorledes den farligste forurensingen; oppløste tungmetaller, frie oljer og finpartikler mindre enn 1 mm i størrelse, skal fjernes, det vil si å rense ut «oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen som inneholder den nedsmeltede snø og is», slik det er spesifisert i siste avsnitt i krav 1 i patentet. Det er nå dokumentert at det patenterte anlegget ifølge oppfinnelsen gir så god rensing at indikatorarten blåskjell har like lavt innhold av skadelige stoffer ved anlegget som i fjorden for øvrig. Denne forskjellen alene er patentbegrunnende.

I det motholdte materialet finnes det ingen beskrivelse av et smelte- og renseanlegg for snø og is anordnet på en leker, hvor snøen og isen kan dumpes rett inn i anlegget fra lastebiler fra kaikanten, hvilket er realisert av patenthaveren. En tilsvarende mulig ytterligere begrensning av de selvstendige krav kan derfor ikke utledes av det motholdte materialet.

Patenthaveren har i det ovennevnte antatt at D6 er nærmeste mothold. Krav 1 som meddelt, med presisering av rensing av også oppløst forurensing, bør da være patenterbart. Innføring av tilleggstrekk fra krav 2, 3, 4 eller som endret krav 1, bør etter patenthavers oppfatning enda klarere være patenterbart, fordi verken snøfreser eller omrøring med luft anvendes i anlegget ifølge patentet.

Dersom Patentstyret finner at for eksempel D8 skal anvendes som nærmeste mothold, foreligger nyhet og oppfinnelseshøyde fortsatt ved krav 1 som meddelt, idet oppløst forurensing, frie oljer og finpartikler mindre enn 1 mm renses ut, og det er ikke oppført i krav 1 som meddelt at snøfreser eller mellomlagring er obligatoriske trekk nødvendige for å oppnå oppfinnelsens hensikt. Se D8 punkt 6.2.2 punktene 5. og 6. på side 30 i D8, samt siste setning i punkt 6.2.2, på side 31 i D8, hvor det presiseres at lamellsedimenteringen ifølge D8 er beregnet for å fjerne partikler større enn 1 mm.

Oppfinnelsen ifølge patentet har store driftsmessige og investeringsmessige fordeler i forhold til læren som kan utledes eller ses direkte fra motholdene. Snø og is kan dumpes direkte fra lastebiler fra kaikanten og inn i anlegget, uten mellomlagring eller snøfresing.

Patenthaveren mener videre at ingen av D6, D7 eller D8 synes å være allment tilgjengelig noe sted. Både D6 og D8 er rapporter bestilt av Oslo kommune, Samferdselsetaten, fra en ekstern aktør. Argumentene fra innsigeren med henvisning til D6, D7 og D8 er derfor ugyldige og må ses bort fra.

Patenthaveren har likevel kommentert innsigers påstander med henvisning til D6-D8, og mener at krav 1 i patentet som meddelt er forskjellig fra D6 ved at sjøvann fra fjorden brukes som fluid til smelting samt at selve anlegget omfatter en renseanordning som renser ut både oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen som inneholder den nedsmeltede snø og is.

I tillegg kommer forskjellene ved et mye enklere anlegg, som forklart ovenfor under kommentarene til D6. Kort forklart er det med anlegget ifølge krav 1 i patentet ingen bruk av luftblåsere for omrøring, ingen snøfresere for innlasting av snø, ingen mellomlagre for snø, ikke renseanlegg basert på flotasjon og heller ikke pumpeanlegg og ledninger for pumping av vann fra anlegget, hvilke trekk er nødvendige deler av anlegget ifølge D6. For å vurdere nyhet sammenlignes læren ifølge D6, det vil si anlegget ifølge D6, med anlegget ifølge krav 1 i patentet. Som forklart er anleggene ikke identiske, idet krav 1 i patentet spesifiserer minst to trekk som ikke finnes i anlegget ifølge D6 mens anlegget ifølge D6 krever en lang rekke trekk som ikke finnes i anlegget ifølge krav 1 i patentet. Kravet til nyhet er derfor oppfylt.

Ingen av D6-D8 foreskriver rensing av oppløst forurensing, dette trekket er derfor ikke nærliggende. Vi ser heller ikke hvorfor rensed avløpsvann, som anvendt ifølge D6, skulle skiftes ut med vannkildene nevnt i krav 1 i patentet, da ingen problemer med vannkilden er diskutert.

Ifølge D6 side 11 linje 1-2 fungerte omrøring av snø og is i vann ved luftinnblåsing

«eksepsjonelt godt» og dette sammen med innlasting med snøfreser og andre faktorer bidro til høyere kapasitet enn forventet. Det er derfor ingen grunn til å tro at fagpersonen som tar utgangspunkt i D6 ville fravike læren i D6. I tillegg finnes en rekke andre avvikende trekk som forklart ovenfor, og det finnes heller ingen grunn til hvorfor fagpersonen skulle avvike læren i D6 for disse andre avvikende trekk. Oppfinnelseshøyde foreligger derfor for krav 1 i patentet.

For D6 og D8 foreskrives mellomlagre med snø og innkasting av snøen med snøfreser. Snøfresere er ikke del av anlegget ifølge kravene i patentet, men er en del av anleggene ifølge D6 og D8, og fungerer «eksepsjonelt godt» ifølge D6. Krav 2 og 3 i patentet har derfor nyhet og oppfinnelseshøyde. Krav 4 og 5 i patentet er knyttet til forutgående krav og har derfor også nyhet og oppfinnelseshøyde. I tillegg kan vi ikke se at innholdet i nevnte krav går frem av D6-D8. Patentet som meddelt har derfor nyhet og oppfinnelseshøyde.

Patenthaver leverte sammen med sine kommentarer av 2015.07.03 et endret sett med 5 krav, hvor selvstendig krav 1 og krav 5 lyder:

«1. Anlegg for nedsmelting og rensing av snø og is,
k a r a k t e r i s e r t v e d at anlegget omfatter
en smelteanordning omfattende et omrøringskammer (3) med et innløp (1) for
snø og is og et innløp for vann fra en vannkilde valgt blant havet, en fjord, en stor
ferskvannssjø, en stor elv eller en annen stor vannkilde, for omrøring og nedsmelting
av innført snø og is med innført vann,
en renseanordning (4, 5) som renser ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra
vannfasen som inneholder den nedsmeltede snø og is.

5. Fremgangsmåte for nedsmelting og rensing av snø og is, ved anvendelse av
anlegget ifølge krav 1,
k a r a k t e r i s e r t v e d at fremgangsmåten omfatter:
å tilføre anlegget forurenset snø og is,
å ta inn vann fra en vannkilde til et omrøringskammer,
å omrøre og smelte ned snøen og isen ved varmeveksling i omrøringskammeret
mot det fra vannkilden innførte vann, og
å rense snøen, isen og vannfasen fra den nedsmeltede snø og is ved hjelp av en
renseanordning.»

Sistnevnte sett med krav omfatter 3 uselvstendige krav.

Det endrede kravsett av 2015.07.03 spesifiserer i tillegg at det innførte vann også omrører innført snø og is med det innførte vann. D6 anvender trykkluft og snøfreser, hvilket fungerer «eksepsjonelt godt». Patenthaveren er av den oppfatning at nyhet og oppfinnelseshøyde er derfor enda klarere.

Patenthaver har likevel sammen med sine kommentarer av 2016.04.06 levert inn ytterligere tre nye subsidiære kravsett som patenthaver ber komme til anvendelse dersom Patentstyret mot formodning finner det nødvendig.

Annet subsidiære kravsett:

Dette omfatter et endret krav 1, likt med det endrede kravsett men alternativet «en annen stor vannkilde» er strøket, slik at det ikke er mulig å hevde at rensed avløpsvann (se D6) er en annen stor vannkilde. I krav 5 har vi omskrevet «å rense snøen, isen og vannfasen fra den nedsmeltede snø og is ved hjelp av en renseanordning» til «å rense ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen som inneholder den nedsmeltede snø og is ved hjelp av en renseanordning», for klarhet og konsistens med krav 1, fordi snøen og isen er smeltet ned. Basis for endringen i krav 5 er følgelig krav 1.

Det annet subsidiære kravsett har 5 krav, hvor selvstendig krav 1 og krav 5 lyder:

«1. Anlegg for nedsmelting og rensing av snø og is,
k a r a k t e r i s e r t v e d at anlegget omfatter
en smelteanordning omfattende et omrøringskammer (3) med et innløp (1) for snø og is
og et innløp for vann fra en vannkilde valgt blant havet, en fjord, en stor ferskvannssjø
eller en stor elv, for omrøring og nedsmelting av innført snø og is med innført vann,
en renseanordning (4, 5) som renses ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen
som inneholder den nedsmeltede snø og is.

5. Fremgangsmåte for nedsmelting og rensing av snø og is, ved anvendelse av anlegget
ifølge krav 1,

k a r a k t e r i s e r t v e d at fremgangsmåten omfatter:

å tilføre anlegget forurenset snø og is,

å ta inn vann fra en vannkilde til et omrøringskammer,

å omrøre og smelte ned snøen og isen ved varmeveksling i omrøringskammeret mot det
fra vannkilden innførte vann, og

å rense ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen som inneholder den
nedsmeltede snø og is ved hjelp av en renseanordning.»

Sistnevnte sett med krav omfatter 3 selvstendige krav.

Tredje subsidiære kravsett:

Dette omfatter et endret krav 1 og 5, likt med det annet subsidiære kravsett, men hvor
krav 2 og 3 er innbefattet i krav 1. D6 anvender trykkluft og snøfreser, hvilket fungerer
«eksepsjonelt godt». D8 anvender snøfreser til å knuse is og oppdele snøen. Nyhet og
oppfinneshøyde er derfor enda klarere.

Det tredje subsidiære kravsett har 3 krav med følgende ordlyd:

«1. Anlegg for nedsmelting og rensing av snø og is,
k a r a k t e r i s e r t v e d at anlegget omfatter
en smelteanordning omfattende et omrøringskammer (3) med et innløp (1) for snø og is
og et innløp for vann fra en vannkilde valgt blant havet, en fjord, en stor ferskvannssjø
eller en stor elv, for omrøring og nedsmelting av innført snø og is med innført vann,
en renseanordning (4, 5) som renses ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen
som inneholder den nedsmeltede snø og is,
en knuseinnretning (2) for nedknusing av is, og
en sorteringsinnretning (1) som sorterer ut større objekter fra den forurensede snø og is,
forut for knuseinnretningen.

4. Anlegg ifølge ett av de forutgående krav,
k a r a k t e r i s e r t v e d at det inneholder en anordning for å tilføre hetvann til den forurensede snø og is, oppstrøms smelteinnretningen.

5. Fremgangsmåte for nedsmelting og rensing av snø og is, ved anvendelse av anlegget ifølge krav 1,

k a r a k t e r i s e r t v e d at fremgangsmåten omfatter:

å tilføre anlegget forurenset snø og is,

å ta inn vann fra en vannkilde til et omrøringskammer,

å omrøre og smelte ned snøen og isen ved varmeveksling i omrøringskammeret mot det fra vannkilden innførte vann, og

å rense ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen som inneholder den nedsmeltede snø og is ved hjelp av en renseanordning.»

Fjerde subsidiære kravsett:

Dette omfatter et endret krav 1 og 5, likt med det tredje subsidiære kravsett, men hvor det i krav 1 er spesifisert at anlegget er anordnet på en lekter. Basis finnes i patentet, på side 4 linje 8-13 og 18-20.

Det fjerde subsidiære kravsett har 3 krav med følgende ordlyd:

«1. Anlegg for nedsmelting og rensing av snø og is, k a r a k t e r i s e r t v e d at anlegget omfatter en smelteanordning omfattende et omrøringskammer (3) med et innløp (1) for snø og is og et innløp for vann fra en vannkilde valgt blant havet, en fjord, en stor ferskvannssjø eller en stor elv, for omrøring og nedsmelting av innført snø og is med innført vann, en renseanordning (4, 5) som renser ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen som inneholder den nedsmeltede snø og is, en knuseinnretning (2) for nedknusing av is, en sorteringsinnretning (1) som sorterer ut større objekter fra den forurensede snø og is, forut for knuseinnretningen, og anlegget er anordnet på en lekter.

4. Anlegg ifølge ett av de forutgående krav,
k a r a k t e r i s e r t v e d at det inneholder en anordning for å tilføre hetvann til den forurensede snø og is, oppstrøms smelteinnretningen.

5. Fremgangsmåte for nedsmelting og rensing av snø og is, ved anvendelse av anlegget ifølge krav 1,

k a r a k t e r i s e r t v e d at fremgangsmåten omfatter:

å tilføre anlegget forurenset snø og is,

å ta inn vann fra en vannkilde til et omrøringskammer,

å omrøre og smelte ned snøen og isen ved varmeveksling i omrøringskammeret mot det fra vannkilden innførte vann, og

å rense ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen som inneholder den nedsmeltede snø og is ved hjelp av en renseanordning.»

Patenthaveren konkluderer med å kreve at patentet opprettholdes som meddelt, subsidiært basert på det endrede kravsett som innlevert 2015.07.03, ytterligere subsidiært basert på det annet, tredje eller fjerde sett subsidiære krav.

Patentstyret uttaler:

Når det gjelder spørsmålet om D6-D8 var allment tilgjengelige før søknad 20090381 ble innlevert har Patentstyret kommet frem til følgende;

Patent meddeles bare på oppfinnelser som er nye i forhold til hva som var kjent før patentsøknadens inngivelsesdag og som skiller seg vesentlig fra dette. Som kjent anses alt som er blitt allment tilgjengelig, enten dette er skjedd ved skrift, foredrag, utnyttelse eller på annen måte, jf patl § 2. Det er ikke nødvendig at noen faktisk har skaffet seg tilgang til opplysningene. Nyheten vil være tapt hvis noen har hatt mulighet til å skaffe seg slik tilgang. En opplysning anses å være blitt allment tilgjengelig hvis en større eller ubestemt krets av personer har hatt anledning til å få gjøre seg kjent med den, jf. NU 1963 s. 123 og Ot.prp. nr. 36 (1965-66) s. 21, jf. Borgarting lagmannsretts dom 2009.07.03.

Søknad 20090381 ble innlevert 2009.01.26.

Mothold D6 inneholder en rapport utarbeidet av Hjeltnes Cowi AS Rådgivende ingeniører og planleggere. Den er datert april 1999. Rapporten ble oversend Byrådsavdeling for miljø og samferdsel den 1999.04.22 og ble journalført i offentlig postjournal (journalført ref. 199901859(SAMH1)-9). I tråd med offentleglova § 3 skal saksdokumenter for offentlig organ som utgangspunkt være åpne for innsyn for allmenheten. Ifølge KFIR avgjørelse i sak 17/00023 er det klare utgangspunkt at dokumenter innsendt til et offentlig organ vil anses som allment tilgjengelig etter innlevering jf avgjørelsens pkt 76 «..det klare utgangspunktet må være at søknader til Forskningsrådet vil anses som allment tilgjengelige etter innlevering». Det er ikke fremlagt opplysninger som tilser at rapporten skulle hemmeligholdes eller unntas offentlighet av andre grunner. Det er ikke avgjørende at noen faktisk har gjort seg kjent med dokumentet. På bakgrunn av dette legger Patentstyret til grunn at mothold D6 var allment kjent før patentsøknaden ble innlevert.

Mothold D7 inneholder en rapport fra Oslo kommune om «Håndtering av snø fra det kommunale veinettet». Rapporten ble oversendt fra Samferdselsetaten til Byrådsavdeling for miljø og samferdsel som vedlegg til brev 2002.03.12 med overskrift «håndtering av snø fra det kommunale veinettet» (journalført ref. 199800167(SAM H1)-74). I tråd med offentleglova § 3 skal saksdokumenter for offentlig organ som utgangspunkt være åpne for innsyn for allmenheten. Det er ikke fremlagt opplysninger som tilser at rapporten skulle hemmeligholdes eller unntas offentlighet av andre grunner. Det er ikke avgjørende at noen faktisk har gjort seg kjent med dokumentet. På bakgrunn av dette legger Patentstyret til grunn at mothold D7 var allment kjent før patentsøknaden ble innlevert.

Rapporten ble senere behandlet i bystyremøte 2003.08.27 sak 260 etter forutgående behandling i Byutviklingskomiteen og Samferdsels- og miljøkomiteen. Bystyremøter er i utgangspunktet åpne for publikum, jf kommuneloven § 31 nr. 1. Det foreligger ingen opplysninger som tilser at gjeldende møte/sak ble behandlet med lukkede dører. Patentstyret finner ikke grunn til å gå nærmere inn på hvilken informasjon som ble formidlet og tilgjengeliggjort på Bystyremøtet da mothold D7 anses å være kjent ved oversendelse fra Samferdselsetaten til Byrådsavdeling for miljø og samferdsel som vedlegg til brev 2002.03.12.

Mothold D8 inneholder en utredning av Hjellnes Cowi med tittel «Lokalisering av snødeponi i Oslo» datert april 2006. Rapporten er oversendt fra Samferdselsetaten til Byrådsavdeling for miljø og samferdsel i brev av 2006.05.02 med overskriften «Oversendelse av utredning vedrørende snødeponi i Oslo», journalført ref 200600466(SAM h2)-3. I tråd med offentleglova § 3 skal saksdokumenter for offentlig organ som utgangspunkt være åpne for innsyn for allmenheten. Det er ikke fremlagt opplysninger som tilser at rapporten skulle hemmeligholdes eller unntas offentlighet av andre grunner. Det er ikke avgjørende at noen faktisk har gjort seg kjent med dokumentet. På bakgrunn av dette legger Patentstyret til grunn at mothold D8 var allment kjent før patentsøknaden ble innlevert.

Rapporten er referert til og deler av den er gjengitt i Byrådsak 57 av 2007.04.19. Snødeponier i Oslo som er behandlet i bystyret 2007.05.23, sak 133. Bystyremøter er i utgangspunktet åpne for publikum, jf. kommuneloven § 31 nr. 1. Det foreligger ingen opplysninger som tilser at gjeldende møte/sak ble behandlet med lukkede dører. Patentstyret finner ikke grunn til å gå nærmere inn på hvilken informasjon som ble formidlet og tilgjengeliggjort på Bystyremøtet da mothold D8 anses å være kjent ved oversendelse fra Samferdselsetaten til Byrådsavdeling for miljø og samferdsel i brev 2006.05.02.

Ved at D6-D8 anses å være allment tilgjengelige før søknad 20090381 ble innlevert vil de følgelig kunne være relevante i vurderingen av patenterbarhet.

Patentstyret er enig med innsiger i at samtlige trekk ved oppfinnelsen ifølge krav 1 i patentet er kjent i sin helhet fra hver av rapportene D6 og D8, jf. patl. § 2 første ledd. Det samme gjelder for oppfinnelsen ifølge krav 5, det tilsvarende fremgangsmåtekravet, som også er direkte kjent fra hver av rapportene D6 og D8.

Spesielt D8, som vi mener utgjør den nærmestliggende tidligere kjente teknikk, viser anlegg for nedsmelting og rensing av snø og is, der anlegget omfatter et omrøringskammer med et innløp for snø og is og et innløp for vann fra fjorden, for varmeveksling mellom innført snø og is og innført vann og derved nedsmelting av snøen og isen, og en renseanordning i form av sedimentering og filtrering av vannet før det føres tilbake til fjorden, hvor sistnevnte vil kunne rense ut oppløst og ikke-oppløst forurensing fra vannfasen som inneholder den nedsmeltede snø og is.

Oppfinnelsen ifølge krav 1 angir derfor ikke noe nytt. Tilsvarende angir heller ikke oppfinnelsen ifølge krav 5 noe nytt.

Patentstyret mener også at oppfinnelsen ifølge patentets krav 2 ikke vil ha nyhet i forhold til D8 og dets bruk av snøfreser.

Det objektive tekniske problem som løses ved oppfinnelsen ifølge uselvstendig krav 3, sett i lys av D8, er å tilveiebringe en innretning som kan sortere ut større objekter fra den forurensede snø/is for å ikke skade knuseinnretningen.

Publikasjon D5 oppviser anlegg for nedsmelting og rensing av snø/is omfattende en knuseinnretning (26) for nedknusing av is, samt at det forut for knuseinnretningen (26) finnes en sorteringsinnretning (32) som kan sortere ut større objekter fra den forurensede snø og is, og dermed hindre at større objekter kan skade knuseinnretningen, se figur 4.

Stilt overfor det nevnte problem og med utgangspunkt i D8, mener vi at det vil være nærliggende for en fagmann å komme fram til den løsningen som er angitt i krav 3 ved å kombinere læren av D8 med D5. Oppfinnelsen ifølge krav 3 skiller seg derfor ikke vesentlig fra teknikkens stilling og er ikke patenterbar, jf. patl. § 2 første ledd.

Uselvstendig krav 4 angir en ny utføringsform for anlegget i selvstendig krav 1. Vi mener at denne utføringsformen direkte og entydig kan utledes av publikasjon D5, hvor det fremgår at slike anlegg for smelting av snø og is kan omfatte anordninger for å tilføre hetvann til den forurensede snø og is, jf. avsnitt [0002]. Oppfinnelsen ifølge krav 4 skiller seg derfor ikke vesentlig fra teknikkens stilling og er ikke patenterbar, jf. patl. § 2 første ledd.

Patentstyret har vurdert de nye kravsettene som patenthaver har sendt inn. Kravene er ikke riktig nummerert i det tredje og fjerde subsidiære kravsettet.

Patentstyret mener at patentvernets omfang ved de nye kravene ikke er utvidet i forhold til kravene i det meddelte patentet, jf. patl. § 19 annet ledd.

Analogt med det som er angitt ovenfor mener Patentstyret at oppfinnelsen ifølge krav 1 og krav 5 i det endrede kravsett innkommet 2015.07.03 mangler nyhet, idet krav 1 og krav 5 er presisert ved at det er angitt at omrøringen skjer med vannet innført fra den store vannkilden «for omrøring og nedsmelting av innført snø og is med innført vann», da det er kjent fra D8 at massen skal smeltes og omrøres med innpumpet vann fra fjorden.

Analogt med det som er angitt ovenfor vil heller ikke oppfinnelsen ifølge krav 2 i det endrede kravsett innkommet 2015.07.03 inneha nyhet, mens det vil være manglende oppfinneshøyde for oppfinnelsen ifølge krav 3 og krav 4.

Følgelig vil oppfinnelsen ifølge krav 1, 2 og krav 5 i det annet subsidiære kravsett innkommet 2016.04.06 heller ikke oppvise nyhet, mens det vil være manglende oppfinneshøyde for oppfinnelsen ifølge krav 3 og krav 4, analogt med det som er angitt ovenfor.

Oppfinnelsen ifølge krav 1 og krav 5 i det tredje subsidiære kravsett innkommet 2016.04.06 oppviser nyhet, ved at trekkene fra krav 2 og 3 er innarbeidet i nevnte krav 1, men vil i likhet med trekkene i krav 4 mangle oppfinneshøyde, analogt med det som er angitt ovenfor.

I det fjerde subsidiære kravsett som ble levert 2016.04.06 er den kjennetegnende delen av krav 1 presisert. Dette omfatter et endret krav 1 og 5, og vil i likhet med det tredje subsidiære kravsett oppvise nyhet, men hvor det i krav 1 er ytterligere spesifisert at anlegget er anordnet på en lekter.

Oppfinnelsen ifølge krav 1 i det fjerde subsidiære kravsett er dermed ny i forhold til den nærmeste tidligere kjente teknikk, D8, jf. patl. § 2 første ledd, ved følgende trekk;

- i) en sorteringsinnretning som kan sortere ut større objekter fra den forurensede snø og is, forut for knuseinnretningen, og

- ii) at anlegget er anordnet på en lekter.

Patentstyret mener at trekkene i) og ii) har uavhengige tekniske effekter, og vil følgelig innebære uavhengige delproblem som må vurderes separat med hensyn til oppfinneshøyde. Det objektive tekniske problem (del-problem) som løses ved de nye trekkene i) og ii) ifølge krav 1 i det fjerde subsidiære kravsett, sett i lys av D8, er å tilveiebringe;

- A) en innretning som hindrer at større objekter kan skade knuseinnretningen,
B) at snø og is kan dumpes direkte fra lastebiler og inn i snøsmelteanlegget, og at smelteanlegget ikke opptar selve kaiområdet

Fra D5 er det kjent å dumpe snø direkte fra lastebiler og inn i snøsmelteanlegget, uten å gå veien om mellomlagring eller snøfresing. Snøen faller da først på en sorteringsinnretning som kan sortere ut større objekter fra den forurensede snø og is, forut for knuseinnretningen.

Under henvisning til det som er skrevet ovenfor, anser Patentstyret at en fagmann som er stilt overfor det objektive tekniske delproblem A, vil komme fram til den modifisering som trekk i) innebærer ved å kombinere læren av D8 med D5. Ovennevnte trekk (i) gir derfor ikke bidrag til å gi anlegget oppfinneshøyde.

Ingen av de aktuelle motholdene viser at anlegget er anordnet på en lekter.

Patentstyret anser videre at det er alminnelig kjent å benytte en lekter til å plassere utstyr og anlegg på innenfor en rekke fagområder, dersom en har behov for å utføre ulike oppgaver til vanns. Patentstyret anser det vil være nærliggende for en fagmann som står overfor det objektive tekniske delproblem B, å anordne anlegget på en lekter, slik at snø og is kan dumpes direkte fra lastebiler og inn i snøsmelteanlegget, og at smelteanlegget ikke opptar selve kaiområdet. Ovennevnte trekk (ii) gir derfor heller ikke noe bidrag til å gi anlegget oppfinneshøyde.

Patentstyret mener også at oppfinnelsen ifølge krav 1 i det fjerde subsidiære kravsett kun består i sammenstillingen eller sammenkoblingen av kjente anordninger eller prosesser som fungerer på normal måte og ikke frembringer noen uventet teknisk effekt. Dette innebærer da en nærliggende og følgelig ikke oppfinnerisk kombinasjon av trekk.

Følgelig vil det vil være manglende oppfinneshøyde for oppfinnelsen ifølge krav 1, 4 og 5 i det feilnummererte fjerde subsidiære kravsettet, analogt med det som er angitt ovenfor, patl. § 2 første ledd.

Konklusjon:

Under henvisning til det ovenstående, og i medhold av patentloven § 25, har Patentstyret tatt følgende beslutning:

"Patent nr. 334886 oppheves."

Øystein Skalland

Martin N. Wikheim

Inger S. Næsgaard

Klagemuligheter:

Den som avgjørelsen har gått imot, som i dette tilfellet er patenthaver, kan skriftlig påklage avgjørelsen til Klagenemnda for industrielle rettigheter innen to måneder fra den dato avgjørelsen ble sendt fra Patentstyret, se patl. §§ 26 annet ledd og 27 første og annet ledd. Det må også betales gebyr i henhold til forskrift om betalinger mv. til Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettigheter (betalingsforskriften) § 53 nr. 1. Se også betalingsforskriften §§ 3 og 4. Patentloven og betalingsforskriften finnes på Patentstyrets hjemmeside, patentstyret.no.